

PSY438 – PSYCHODIAGNOSTIC KÉ PRAKTIKUM

Michal Jabůrek
Ondřej Straka

ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ PŘÍSTUPY

Ne ke všem významným teoriím existuje použitelný a rozšířený diagnostický nástroj !!!

- **Teoretické přístupy založené na g-faktoru**
- *Guilfordův model*
- **PASS teorie**
- *Sternbergův triarchický model*
- *Gardnerova teorie mnohočetných inteligencí*
- **CHC teorie**

„G-FAKTOR“

- **Stanford-Binetův test** (5. revize od roku 2003)
 - **Wechslerovy škály** (pro děti: WISC – aktuálně 5. revize od podzimu 2014, WISC-IV. od roku 2003; pro dospělé WAIS – aktuálně 4. revize od roku 2008)
 - **IDS**
- + řada skupinově administrovaných testů (BOMAT, ISA, I-S-T 2000 R apod.)

CHC TEORIE

Raymond Cattell (1905-1998)

John L. Horn (1929-2006)

John B. Carroll (1916-2003)

R. Cattell: rozlišení tzv. *fluidní* (Gf) a *krystalizované* (Gc) inteligence

J. Carroll: rozpracování konceptu, formulace tzv. „teorie 3 vrstev“ („three stratum theory“)

CHC TEORIE

- faktorové zpracování velkého množství dílčích studií realizovaných převážně ve druhé polovině 20. století v USA
- celkově přes 130 000 probandů v cca 460 souborech dat
- výsledkem je hierarchický model, složený ze třech vrstev sledovaných faktorů

CHC TEORIE

- I. vrstva – úzké (narrow) schopnosti – větší a přesně nespecifikované (proměnlivé) množství, orientačně cca 70
- II. vrstva - široké (broad) schopnosti (pro praxi nejdůležitější, podrobněji viz dále)
- III. vrstva – všeobecné intelektové schopnosti, určitá analogie tradičního „g-faktoru“

CHC TEORIE

II vrstva – široké schopnosti – přehled nejčastěji měřených širokých schopností

Gc – krystalizovaná inteligence

Gf – fluidní inteligence

Gq – kvantitativní usuzování (někdy chápáno jako součást Gf)

Gv – vizuálně-prostorové myšlení

Ga – auditivní zpracování

Glr – dlouhodobá paměť – v aktuální revizi (2018) děleno na Gl a Gr!

Gs – rychlost zpracování informací

Gsm – pracovní paměť

Aktuální (2018) komplexní podoba CHC:

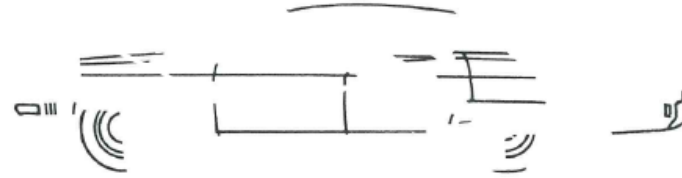
- Grafický přehled – <https://bit.ly/2NjXgdE>

- Definice –

<http://www.iapsych.com/chcdefs.pdf>

GV – VIZUÁLNĚ- PROSTOROVÉ MYŠLENÍ

- Vizualizace prostorových vztahů
- Vizuální paměť
- Prostorové skenování
- Rychlost uzavření (closure speed)

WECHSLER Z HLEDISKA CHC (PODLE LICHTENBERGOVÉ & KAUFMANA)

Subtest	Fluidní i. (Gf)	Krystal. i. (Gc)	Viz.prost. i. (Gv)	Dlouh. p. (Glr)	Rychlost (Gs)
Vědomosti		X			
Slovník		X			
Podobnosti	X	X			
Doplňování obrázků			X		
Kostky	X		X		
Skládání př.	X		X		X
Kódování					X

Full Scale

Verbal Comprehension	Visual Spatial	Fluid Reasoning	Working Memory	Processing Speed
Similarities	Block Design	Matrix Reasoning	Digit Span	Coding
Vocabulary	Visual Puzzles	Figure Weights	Picture Span	Symbol Search
Information		Picture Concepts	Letter-Number Sequencing	Cancellation
Comprehension		Arithmetic		

Primary Index Scales

Verbal Comprehension	Visual Spatial	Fluid Reasoning	Working Memory	Processing Speed
Similarities	Block Design	Matrix Reasoning	Digit Span	Coding
Vocabulary	Visual Puzzles	Figure Weights	Picture Span	Symbol Search

Ancillary Index Scales

Quantitative Reasoning	Auditory Working Memory	Nonverbal	General Ability	Cognitive Proficiency
Figure Weights	Digit Span	Block Design	Similarities	Digit Span
Arithmetic	Letter-Number Sequencing	Visual Puzzles	Vocabulary	Picture Span
		Matrix Reasoning	Block Design	Coding
		Figure Weights	Matrix Reasoning	Symbol Search
		Picture Span	Figure Weights	
		Coding		

Complementary Index Scales

Naming Speed	Symbol Translation	Storage and Retrieval
Naming Speed Literacy	Immediate Symbol Translation	Naming Speed Index
Naming Speed Quantity	Delayed Symbol Translation	Symbol Translation Index
	Recognition Symbol Translation	

PRAKTICKÉ INTERMEZZO

NEJZNÁMĚJŠÍ KOMPLEXNÍ INTELIGENČNÍ TESTY

Název	Verze v zahraničí	Verze u nás	Poznámky
WISC (Wechsler Intelligence Scale for Children)	WISC-V – 2014	WISC-III – 2002	Prý se chystá adaptace V. edice v Testcentru
WAIS (Wechsler Adult Intelligence Scale)	WAIS-IV – 2008	WAIS-III – 2010	
DAS (Differential Ability Scales)	DAS-II – 2007	X	
RIAS (Reynolds Intellectual Assessment Scale)	RIAS-2 – 2015	X	
CAS (Cognitive Assessment System)	CAS2 – 2014	CAS2 – 2017	
SB (Stanford-Binet Intelligence Scales)	SB-5 – 2003	SB-4 – 1995	SB v ČR nemá lokální normy
K-ABC (Kaufman Assessment Battery for Children)	KABC-II – 2004 KABC-II NU – 2018	KABC-I – 2000	

DALŠÍ DŮLEŽITÉ V ČR

Pro mrňouse	Verze v zahraničí	Verze u nás	Věkové vymezení
IDS (The Intelligence and Development Scales)	2009	2013	od 5 do 10;11 let
IDS-P (Intelligence and Development Scales – Preschool)	2013	2019	od 3 do 5;11 let
ACFS (Dynamická diagnostika kognitivních funkcí u dětí)	2007	2014	od 3 do 6 let
SON-R 2½ – 7	2007	2008	od 2,5 do 7 let
Skupinově administrované	Verze v zahraničí	Verze u nás	Věkové vymezení
KIT (Krátký Inteligenční Test)	Česká metoda	2017	od 12 do 59 let a 11 měsíců
IST 2000-R (Intelligence structure test)	2007	2015	od 14 do 33 let

CO PSYCHOLOGOVÉ POUŽÍVAJÍ?

Školní psychologové v USA – průzkum z 2017:

- Benson, N. F., Floyd, R. G., Kranzler, J. H., Eckert, T. L., Fefer, S. A., & Morgan, G. B. (2019). Test use and assessment practices of school psychologists in the United States: Findings from the 2017 National Survey. *Journal of school psychology, 72*, 29-48.
<https://doi.org/10.1016/j.jsp.2018.12.004>

Baterie	Četnost použití v průměru za měsíc
WISC-V	3,49
DAS-2	0,88
WJ IV: COG	0,85
KABC-2	0,74
RIAS-2	0,56

IDS (THE INTELLIGENCE AND DEVELOPMENT SCALES)

- Poměrně nový test (2009), první revize
- 5-10 let (nově dostupný také IDS-P od 3 do 5;11 let)
- Zaměření – nejen kognitivní funkce, ale obecný vývoj (např. psychomotorika, socio-emoční schopnosti či řeč)
- Původ – Švýcarsko ve spolupráci s Německem a Rakouskem (jeden z mála testů z Evropy)
- Východiska dle autorů
 - Teoretická – Alfred Binet a Jean Piaget
 - Testy – Binet-Simon (1905)/Stanford-Binet a KIT (Kramer, 1972)
- Česká adaptace
 - normy – 1461 dětí
 - prodává Testcentrum

VYDAVATELÉ PSYCHODIAGNOSTICKÝCH NÁSTROJŮ

1. Psychodiagnostika s.r.o. - <http://www.psychodiagnostika-sro.cz>
 - Např. Stanford-Binet, KABC
2. Testcentrum: Hogrefe - <http://www.testcentrum.com/>
 - Např. I-S-T 2000 R, IDS, IDS-P, CFT 20-R, WISC, WAIS
3. Propsyco - <http://shop.propsyco.cz/>
 - Např. CAS, KIT, WJ
4. Menší (specificky zaměřená) vydavatelství, např.
 - Národní ústav pro vzdělávání (NÚV) - <https://objednavky.nuv.cz/diag>
 - Centrum rozvoje nadaných dětí – www.nadanedeti.cz a www.testy-schopnosti.cz
 - Teiresiás - <https://www.teiresias.muni.cz/dystest/>

ZDROJE K TÉMATU INTELLIGENCE: KNIHY

Earl Hunt

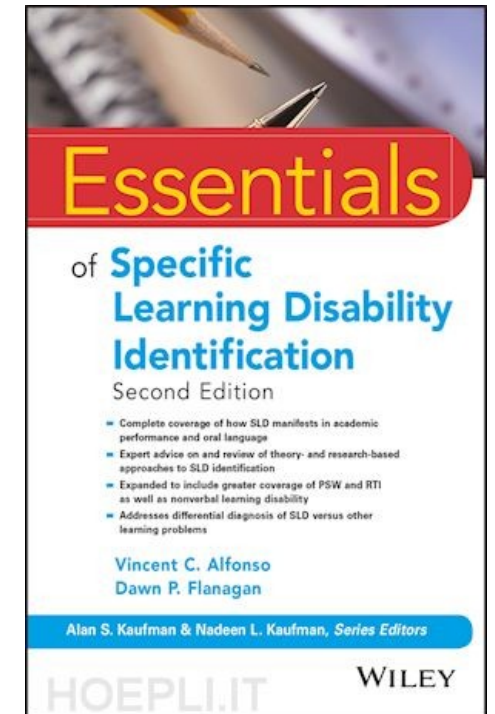
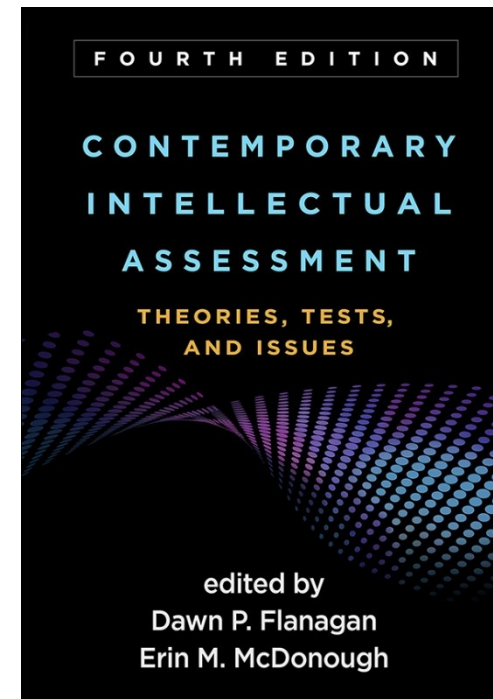
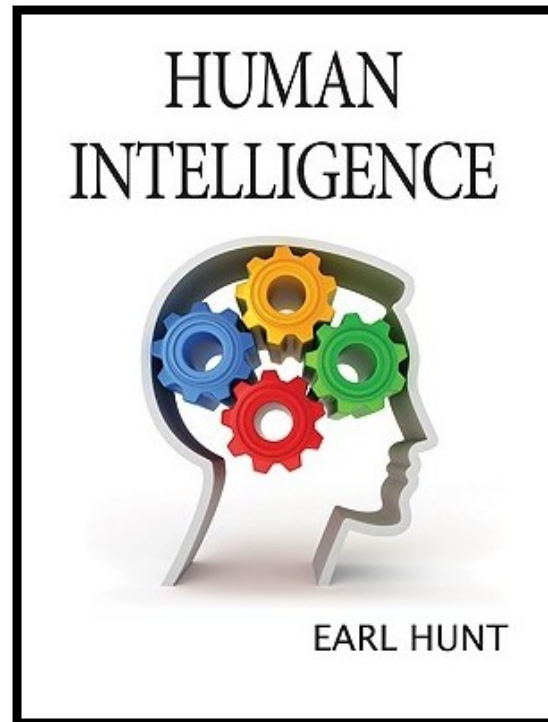
- Human Intelligence

Dawn P. Flanagan

- Contemporary Intellectual Assessment

Série Essentials

- Bud' zaměřené na oblast nebo na konkrétní test

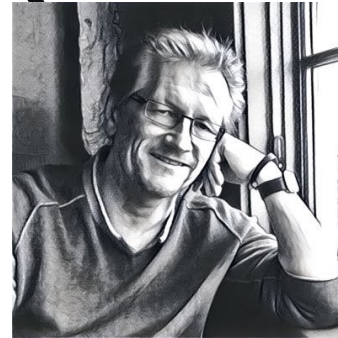
ZDROJE K TÉMATU INTELLIGENCE: BLOGY/TWITTER

Kevin McGrew

- <http://www.iqscorner.com/>
- [@iqmobile](#)

Scott Barry Kaufman

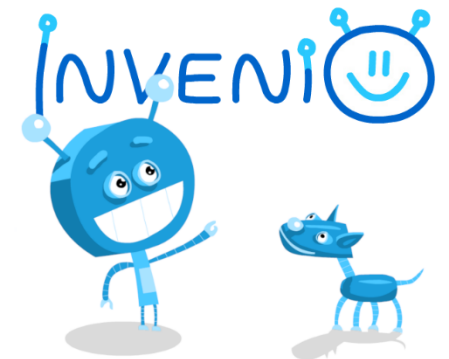
- <https://www.scottbarrykaufman.com/blog/>
- [@sbkaufman](#)

BUDOUCNOST TESTOVÁNÍ INTELLIGENCE

- Počítačové testování – např. Invenio (již brzy 😊)
 - WWW - <http://www.testy-schopnosti.cz/system-invenio-zakladni-informace>
 - Facebook - <https://www.facebook.com/testyschopnosti/>
- Tablety – např. Q-interactive -
<https://www.youtube.com/watch?v=ldnKg0cW4rE>

FUTURE is NOW

INVENIO – FLUIDNÍ INTELLIGENCE (GF) – INDUKCE

INVENIO – FLUIDNÍ INTELI GENCE (GF) – DEDUKCE

INVENIO – GF – KVANTITATIVNÍ LISIZOVÁNÍ

INVENIO – EFEKTIVITA UČENÍ – ASOCIAČNÍ PAMĚŤ

